

BESCHOUWINGEN OVER VOORSTELLEN VAN WETTELIJKE ERKENNING VAN HOMOSEKSUELE VERBINTENISSEN

Verklaring uitgegeven door de Congregatie voor de Geloofsleer, op 3 juni 2003

INLEIDING

1. Herhaaldelijk hebben paus Johannes Paulus II en de bevoegde dicasteria van de Heilige Stoel 1 onlangs problemen aangeroerd die de homoseksualiteit aangaan. Het gaat om een verontrustend moreel en sociaal verschijnsel, zelfs in landen waar het nog niet in de wetgeving is opgenomen. Het is dat nog meer in landen die reeds een wettelijke erkenning van homoseksuele verbintenissen zijn overeengekomen of die van plan zijn het te doen, er bij insluitend zelfs in sommige gevallen, de mogelijkheid van het adopteren van kinderen. De tegenwoordige beschouwingen bevatten leerstellig gezien niets nieuws. Zij bedoelen te herinneren aan de essentiële elementen over dit probleem en willen argumentaties van rationele aard leveren. Deze zullen van nut zijn voor de bisschoppen bij de redactie van meer specifieke interventies, aangepast bij de speciale situaties van de verschillende streken van de wereld. Deze interventies zullen bestemd zijn om de waardigheid van het huwelijk te beschermen en te bevorderen. Het huwelijk is namelijk het fundament van het gezin evenals van de soliditeit van de maatschappij. Het doel van deze beschouwingen is ook, aan de katholieke politici de weg te wijzen bij hun acties en hun de gedragslijnen aan te geven, die met het christelijk geweten overeenstemmen, wanneer zij geconfronteerd zullen worden met wetsontwerpen aangaande dit probleem .2 Daar het gaat over een materie die de natuurwet betreft, worden deze argumenten niet alleen voorgesteld aan de gelovigen, maar ook aan al degenen die betrokken zijn bij de bevordering en de verdediging van het algemeen welzijn van de samenleving.

I. NATUUR EN ESSENTIËLE KENMERKEN VAN HET HUWELIJK

2. De leer van de Kerk over het huwelijk en over het elkaar aanvullen van de geslachten biedt een waarheid aan die duidelijk is voor het gezond verstand en als zodanig erkend door alle grote culturen van de wereld. Het huwelijk is niet zomaar een verbintenis tussen menselijke personen. Het is ingesteld door de Schepper met zijn eigen natuur, voorzien van essentiële finaliteiten en eigenschappen. 3 Geen enkele ideologie kan uit de menselijke geest deze zekerheid uitwissen: het huwelijk bestaat alleen tussen twee personen van verschillend geslacht die, door middel van het wederzijds, eigenlijk en exclusief schenken van hun persoon, de vereniging van hun personen tot doel hebben. Zo vervolmaken zij elkaar om samen te werken met God aan het voortbrengen en de opvoeding van nieuwe levens.

3. De natuurlijke waarheid over het huwelijk is bevestigd door de Openbaring in de bijbelverhalen van de schepping, uitdrukking van de oorspronkelijke menselijke wijsheid waarin zich de stem van de natuur zelf laat horen. Het boek Genesis spreekt over drie fundamentele aspecten van het scheppingsplan voor het huwelijk.

Op de eerste plaats is de mens, beeld van God, geschapen “als man en vrouw” (Gen. 1, 27). De man en de vrouw zijn gelijk als personen en vullen elkaar aan als man en vrouw. Enerzijds maakt de seksualiteit deel uit van de biologische sfeer; anderzijds bevindt zij zich in het menselijk schepsel verheven tot een ander niveau, het persoonlijk niveau, waar lichaam en geest zich verenigen.

Vervolgens is het huwelijk door de Schepper ingesteld als een levensstaat waarin de vereniging van personen tot stand komt die het uitoefenen van de seksuele vermogens meebrengt. “De man verlaat dan ook zijn vader en moeder om zich te hechten aan zijn vrouw en zij worden één vlees” (Gen. 2, 24).

Tenslotte heeft God aan de verbintenis van de man en de vrouw een speciale deelname willen verlenen aan zijn scheppingswerk. Daarom heeft Hij hen gezegend met deze woorden: “Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt u” (Gen. 1, 28).

In het plan van de Schepper behoren dus het aanvullend karakter van de geslachten en de vruchtbaarheid tot de natuur zelf van de instelling van het huwelijk.

Bovendien is de huwelijksverbintenis tussen man en vrouw door Christus verheven tot de waardigheid van sacrament. De Kerk leert dat het christelijk huwelijk werkzaam teken is van het verbond van Christus en de Kerk (vgl. Ef. 5, 32). Verre van de diep menselijke waarde van de huwelijksverbintenis tussen man en vrouw te verminderen, bevestigt en versterkt deze christelijk betekenis van het huwelijk haar. (vgl. Matt. 19,3-12; Mark. 10,6-9).

4. Er bestaat geen enkele grond om homoseksuele verbintenissen en het plan van God met het huwelijk en het gezin gelijk te stellen of, zelfs verwijderde, analogieën tot stand te brengen. Het huwelijk is heilig, terwijl de homoseksuele relaties in tegenstelling zijn met de morele natuurwet. De homoseksuele handelingen immers, “sluiten het doorgeven van het leven uit. Zij komen niet voort uit een werkelijk affectieve seksuele complementariteit en kunnen in geen geval goedkeuring krijgen”. 4

In de Heilige Schrift worden homoseksuele relaties “veroordeeld als ernstige verdorvenheden... (vgl. Rom. 1, 24-27; I Kor. 6, 10; I Tim. 1, 10). Dit oordeel van de H. Schrift geeft ons niet het recht de conclusie te trekken dat allen die lijden aan deze afwijking er persoonlijk verantwoordelijk voor zijn, maar het bevestigt dat alle homoseksuele handelingen intrinsiek ongeregeld zijn”.⁵ Hetzelfde morele oordeel vindt men terug bij vele kerkelijke schrijvers van de eerste eeuwen 6 en is eenstemmig geaccepteerd door de katholieke traditie.

Volgens de leer van de Kerk moeten de mannen en vrouwen die homoseksuele neigingen hebben, “met respect, medelijden en fijngevoeligheid bejegend worden. Men moet ieder blijk van onrechtvaardige discriminatie jegens hen vermijden. 7 Deze personen zijn evenals de andere christenen geroepen om de kuisheid te beleven. 8 Maar de homoseksuele neiging gaat “tegen de objectieve orde in” 9 en daarom zijn de homoseksuele praktijken “zwarte zonden tegen de kuisheid”. 10

II. HOUDINGEN TEN OPZICHTE VAN HET PROBLEEM VAN DE HOMOSEKSUELE VERBINTENISSEN

5. Ten opzichte van het verschijnsel van homoseksuele verbintenissen die in feite bestaan, nemen de burgerlijke autoriteiten verschillende houdingen aan: soms beperken zij zich ertoe dit verschijnsel te tolereren; soms bevorderen zij de juridische erkenning van dergelijke verbintenissen, onder voorwendsel van - met betrekking tot bepaalde rechten - discriminatie te vermijden van degene die met een persoon van hetzelfde geslacht leeft; soms gaan zij zover, de juridische gelijkheid te begunstigen van homoseksuele verbintenissen met het huwelijk, zonder de erkenning uit te sluiten van de juridische bevoegdheid om kinderen te adopteren.

Daar waar de staat feitelijk een politiek van tolerantie op zich neemt, wat niet het bestaan inhoudt van een wet die expliciet een legale erkenning van die levensvormen toestaat, dienen verschillende aspecten van het probleem zorgvuldig onderscheiden te worden. Het morele geweten eist, bij iedere gelegenheid, getuige te zijn van de volledige morele waarheid, waaraan zowel het toestaan van homoseksuele relaties als de onrechtvaardige discriminatie ten opzichte van homoseksuele personen tegengesteld zijn. Discrete en verstandige interventies, die bijvoorbeeld het volgende zouden kunnen inhouden, zullen dus nuttig zijn: het instrumentele of ideologische gebruik toelichten dat men kan maken van deze tolerantie; duidelijk het immorele karakter bevestigen van dit type van verbintenis; aan de staat de noodzaak in herinnering brengen, het verschijnsel binnen de grenzen te houden die het weefsel van de openbare zedelijkheid niet in gevaar brengen, en vooral de jonge generaties niet bloot te stellen aan een verkeerd begrip van de seksualiteit en het huwelijk, dat hen zou beroven van het nodige verweer en dat bovendien zou bijdragen aan de verspreiding van het verschijnsel zelf. Voor hen die op basis van die tolerantie willen overgaan tot de legitimatie van specifieke rechten voor homoseksuele personen die samenwonen, moet er aan herinnerd worden dat de tolerantie van het kwaad en heel andere zaak is dan de goedkeuring of de legalisering ervan.

Wanneer men geconfronteerd wordt met de juridische erkenning van homoseksuele verbintenissen, of met het feit van juridisch gelijkstellen van homoseksuele verbintenissen met het huwelijk, waarbij hun toegang wordt gegeven tot de rechten die eigen zijn aan dat laatste, moet men zich er duidelijk en scherp tegen verzetten. Men moet zich onthouden van elke vorm van formele samenwerking tot de uitvaardiging of de toepassing van zo zwaar onrechtvaardige wetten, en zoveel mogelijk niet feitelijk meewerken aan hun toepassing. Op dit gebied kan iedereen aanspraak maken op het recht van gewetensbezwaar.

III. RATIONELE ARGUMENTATIES TEGEN DE JURIDISCHE ERKENNING VAN HOMOSEKSUELE VERBINTENISSEN

6. Het begrijpen van de motieven die de noodzaak rechtvaardigen, zich aldus te verzetten tegen de instanties die legalisering van homoseksuele verbintenissen beogen, vraagt specifieke eth- ische overwegingen van verschillende rangorde.

Volgens de orde die betrekking heeft op het gezond verstand

De finaliteit van de civiele wet is zeker beperkt vergeleken bij die van de morele wet.¹¹ De civiele wet kan niet in tegenspraak komen met het gezond verstand zonder de kracht te verliezen het geweten te verplichten.¹² Iedere menselijke wet heeft dus slechts kracht van wet in zover zij overeenkomt met de morele natuurwet, erkend door het gezond verstand, en voor zover zij in het bijzonder de onvervreembare rechten van iedere persoon respecteert.¹³ De wetten die gunstig zijn voor homoseksuele verbintenissen zijn strijdig met het gezond verstand, want zij verlenen juridische garanties, gelijk aan die van het instituut huwelijk, aan de verbintenis van twee personen van hetzelfde geslacht. De waarden in aanmerking genomen die op het spel staan, kan de staat die verbintenissen niet legaliseren zonder te kort te schieten aan de plicht het huwelijk, instituut dat essentieel is voor het algemeen welzijn, te bevorderen en te beschermen.

Men kan vragen hoe een wet in tegenspraak kan zijn met het algemeen welzijn, die geen enkel persoonlijk gedrag voorschrijft, maar die zich houdt aan het legaal maken van een feitelijke realiteit die blijkbaar geen enkele onrechtvaardigheid tegen iemand schijnt in te houden. Naar

aanleiding hiervan past het eerst na te denken over het verschil dat er bestaat tussen het homoseksuele gedrag als privé feit, en hetzelfde gedrag als maatschappelijke relatie, voorzien en goedgekeurd door de wet, dusdanig dat het een van de instituten van het juridisch systeem wordt. Niet alleen is het tweede fenomeen ernstiger, maar het krijgt een veel grotere en diepere reikwijdte, en het zou uiteindelijk een verandering van de hele maatschappelijke organisatie met zich meebrengen, die in tegenspraak zou geraken met het algemeen welzijn. De civiele wetten zijn structurerende beginselen van het leven van de mens in de schoot van de maatschappij, ten goede of ten kwade. Zij “spelen een rol van groot belang en zijn soms beslissend voor de vorming van mentaliteiten en gewoonten”.¹⁴ De levensvormen en de modellen die erin vertegenwoordigd zijn, geven niet alleen uiterlijk vorm aan het maatschappelijk leven, maar zijn gericht op het veranderen van het begrip en de evaluatie van de gedragingen in de nieuwe generaties. De legalisatie van homoseksuele verbintenissen zou dus als resultaat hebben het versluieren van sommige fundamentele morele waarden en de waardevermindering van het huwelijksinstituut.

Volgens de biologische en antropologische orde

7. In homoseksuele verbintenissen zijn de biologische en antropologische elementen van het huwelijk en het gezin afwezig die hun juridische erkenning verstandig zouden kunnen ondersteunen. Die verbintenissen zijn niet in staat op adequate manier de voortplanting en het overleven van het menselijke geslacht te verzekeren. De eventuele toevlucht tot de middelen die tot hun beschikking staan door de recente ontdekkingen op het terrein van de kunstmatige bevruchting zou ernstige tekorten aan eerbied voor de menselijke waardigheid inhouden¹⁵ en zou niets veranderen aan deze ongeschiktheid.

In homoseksuele verbintenissen is ook de echtelijke eigenschap afwezig, waardoor de seksuele relaties een menselijke en geordende vorm aannemen. De seksuele relaties zijn immers menselijk wanneer en zover als zij de wederzijdse steun van de geslachten in het huwelijk uitdrukken en bevorderen en open blijven voor het doorgeven van het leven.

Er bestaat geen enkele grond om homoseksuele verbintenissen en het plan van God met het huwelijk en het gezin gelijk te stellen of, zelfs verwijderde, analogieën tot stand te brengen.

Zoals het voorbeeld aangeeft, schept de afwezigheid van de seksuele tweepoligheid obstakels voor de normale groei van kinderen, die eventueel opgenomen zijn in de schoot van deze verbintenissen. Deze kinderen ontbreekt de ervaring van het moeder- of vaderschap. Kinderen opnemen in de homoseksuele verbintenissen door middel van adoptie betekent feitelijk hun geweld aan te doen, in die zin dat men profiteert van hun toestand van zwakte om hen te plaatsen in milieus die niet hun volle menselijke ontwikkeling bevorderen. Een dergelijke praktijk zou stellig ernstig immoreel zijn en zou een openlijke tegenspraak zijn met het principe, ook erkend door de internationale conventie van de UNO over de rechten van het kind. Volgens de conventie is het hoogste belang, in alle gevallen te verdedigen, dat van het kind, omdat het de zwakste partij is en zonder verdediging.

Volgens de maatschappelijke orde

8. De maatschappij heeft haar overleven te danken aan het gezin dat gebaseerd is op het huwelijk. De onvermijdelijke consequentie van de juridische erkenning van homoseksuele verbintenissen is het herdefiniëren van het huwelijk zoals het wettelijk is erkend in zijn essentie. Dit wordt een instituut dat haar essentiële wettige kenmerk met betrekking tot de

elementen die verbonden zijn aan de heteroseksualiteit verliest, zoals bijvoorbeeld de opgave van voortplanting en opvoeding. Als het huwelijk tussen twee personen van verschillend geslacht uit juridisch oogpunt alleen als een van de mogelijke vormen van huwelijk beschouwd wordt, zou het idee over het huwelijk een radicale verandering ondergaan, en dat ernstig ten nadele van het gemeenschappelijk welzijn. Door de homoseksuele verbintenis met het huwelijk of het gezin op een vergelijkbaar plan te stellen, handelt de staat willekeurig en geraakt in tegenspraak met zijn eigen plichten.

Ten gunste van de legalisering van homoseksuele verbintenissen kan men zich niet meer beroepen op het principe van het naleven van het niet discrimineren van iedere persoon. Het onderscheid tussen personen, het negeren van een erkenning of van een maatschappelijke prestatie zijn immers alleen onaanvaardbaar als zij indruisen tegen de rechtvaardigheid. Het maatschappelijk en juridisch statuut van huwelijk niet verlenen aan levensvormen die niet echtelijk zijn en ook niet echtelijk kunnen zijn, gaat niet in tegen de rechtvaardigheid.¹⁶ Het is juist de rechtvaardigheid die dit niet erkennen eist.

Het principe van de rechtvaardige persoonlijke autonomie kan evenmin verstandig worden aangevoerd. Eén ding is dat iedere burger onbelemmerd de activiteiten kan uitvoeren waarvoor hij belangstelling voelt, wanneer in het algemeen dergelijke activiteiten deel uitmaken van collectieve burgerlijke rechten en vrijheden; een andere, en zeer verschillende zaak is dat de activiteiten, zonder relevante of positieve inbreng voor de ontwikkeling van de persoon en van de maatschappij, kunnen van de staat een specifieke en gekwalificeerde juridische erkenning kunnenontvangen. Zelfs in een verwijderd analoge betekenis, vervullen homoseksuele verbintenissen niet de taken waarvoor het huwelijk en het gezin een specifieke en gekwalificeerde erkenning verdienen. In tegendeel, er zijn goede redenen om vast te stellen dat dergelijke verbintenissen schadelijk zijn voor de juiste ontwikkeling van de menselijke samenleving, en dat zij haar schaden in de mate waarin hun werkelijke invloed op de maatschappelijke structuur zou toenemen.

Volgens de juridische orde

9. Het civiele recht verleent aan gehuwde paren een institutionele erkenning omdat zij de rol vervullen van de voortzetting van de generaties en ze dus van groot publiek belang zijn. Daarentegen vereisen de homoseksuele verbintenissen geen bijzondere aandacht van de kant van het juridisch systeem want zij spelen die rol niet ten gunste van het algemeen welzijn.

De argumentatie volgens welke de juridische erkenning van homoseksuele verbintenissen noodzakelijk zou zijn om te vermijden dat homoseksuelen die onder hetzelfde dak leven, door het simpele feit van hun samenleven, de effectieve erkenning van de gewone rechten verliezen, die zij hebben als personen en als burgers, is niet juist. In werkelijkheid kunnen zij altijd gebruik maken van het algemeen recht om juridische kwesties van wederzijds belang te regelen, zoals alle burgers en op basis van hun particuliere autonomie. Het is integendeel een ernstige onrechtvaardigheid het algemeen belang en het recht van het gezin op te offeren, om goederen te verkrijgen die beschermd zouden kunnen en moeten worden door middelen die niet schadelijk zijn voor het geheel van de maatschappij.¹⁷

IV. HOUDING VAN KATHOLIEKE POLITICI TEGENOVER WETGEVINGEN DIE GUNSTIG ZIJN VOOR HOMOSEKSUELE VERBINTENISSEN

10. Als alle gelovigen gehouden zijn zich te verzetten tegen de juridische erkenning van homoseksuele verbintenissen, dan rust deze verantwoordelijkheid speciaal op katholieke politici wegens hun eigen ambt. Tegenover wetsvoorstellen die gunstig zijn voor de homoseksuele verbintenissen, moeten de volgende ethische aanwijzingen in overweging genomen worden:

in het geval dat voor de eerste maal een wetsvoorstel aan de wetgevende vergadering zou worden voorgesteld, dat gunstig is voor de juridische erkenning van homoseksuele verbintenissen, heeft de katholieke parlementariër de morele plicht duidelijk en in het openbaar tot uitdrukking te brengen dat hij het er niet mee eens is, en tegen dit wetsvoorstel te stemmen. De steun van zijn stem te verlenen aan een wetgevende tekst die zo schadelijk is voor het algemeen welzijn van de maatschappij zou een ernstig immorele daad zijn.

In het geval waarin de katholieke parlementariër zich zou bevinden tegenover een voor de homoseksuele verbintenissen gunstige wet die reeds van kracht is, dan moet hij zich verzetten met de middelen die hem mogelijk zijn en zijn ontstemming laten blijken: het gaat er voor hem om, een echt getuigenis te geven voor de waarheid. Als het niet mogelijk was een wet van deze soort geheel in te trekken, zou men, door beroep te doen op de aanwijzingen die uitgedrukt zijn in de encycliek *Evangelium vitae*, “op geoorloofde wijze zijn steun geven aan voorstellen die bedoeld zijn om de nadelen van een dergelijke wet te beperken en er zo de negatieve effecten van te verminderen op het vlak van de cultuur en van de publieke moraliteit”, op voorwaarde dat “zijn absolute persoonlijke verzet” tegen wetten van dit soort duidelijk en door iedereen gekend is en dat het gevaar van schandaal vermeden wordt.¹⁸

Dit betekent niet dat op dit gebied, een meer beperkende wet beschouwd zou kunnen worden als rechtvaardig, of als minstens acceptabel; het is eerder een legitieme en noodzakelijke poging met de bedoeling om tenminste gedeeltelijk een onrechtvaardige wet in te trekken wanneer zijn algehele herroeping nog niet mogelijk is.

BESLUIT

11. De Kerk leert dat het respect tegenover de homoseksuele personen op geen enkele wijze kan leiden tot instemming met homoseksueel gedrag of met de juridische erkenning van homoseksuele verbintenissen. Het algemeen welzijn eist dat de wetten de huwelijksverbintenis erkennen, begunstigen en beschermen als basis van het gezin, essentiële kern van de maatschappij. Homoseksuele verbintenissen wettelijk erkennen of ze gelijkstellen met het huwelijk, zou niet alleen betekenen een afwijkend gedrag goedkeuren, maar ook fundamentele waarden maskeren die behoren tot het gemeenschappelijk erfgoed van de mensheid. De Kerk móét dergelijke waarden verdedigen voor het welzijn van de mensen en van heel de maatschappij.

Tijdens de audiëntie op 28 maart 2003, verleend aan ondergetekende kardinaal-prefect, heeft de Opperherder, Johannes Paulus II, deze overwegingen goedgekeurd, die vastgesteld waren tijdens de gewone zitting van de Congregatie voor de Geloofsleer, en heeft bevel gegeven tot de publicatie ervan.

Rome, bij de zetel van de Congregatie voor de Geloofsleer, 3 juni 2003, gedachtenis van de H. Charles Lwanga en gezellen.

Joseph kardinaal Ratzinger Prefect

1. Vgl. Johannes Paulus II, toespraken bij gelegenheid van het Engel des Heren, 20 februari 1994 en 19 juni 1994; toespraak tot de deelnemers aan de plenaire vergadering van de Pauselijke Raad voor het Gezin, 24 maart 1999; Katechismus van de Katholieke Kerk, nrs. 2357-2359, 2396; Congregatie voor de Geloofsleer, verklaring *Persona humana*, 29 december 1975, nr. 8; brief over het pastoraat ten opzichte van homoseksuele personen, 1 oktober 1986; Enkele overwegingen over het antwoord op wetsvoorstellen over het niet discrimineren van homoseksuele personen, 24 juli 1992; Pauselijke Raad voor het Gezin, brief aan de voorzitters van de bisschoppenconferenties van Europa over de resolutie van het Europees Parlement over de homoseksuele paren, 25 maart 1994; Gezin, huwelijk en “feitelijke verbintenissen”, 26 juli 2000, nr. 23.
2. Vgl. Congregatie voor de Geloofsleer, leerstellige notitie over sommige kwesties met betrekking tot de verplichting en het gedrag van de katholieken in het politieke leven, 24 november 2002, nr. 4.
3. Vgl. Tweede Vaticaans Concilie, pastorale constitutie *Gaudium et spes*, nr. 48.
4. Katechismus van de Katholieke Kerk, nr. 2357.
5. Congregatie voor de Geloofsleer, Verklaring *Persona humana*, 29 december 1975, nr. 8.
6. Vgl. bijv. H. Polycarpus, Epistel aan de Filippenzen, V, 3; H. Justinus, Eerste Apologie, 27, 1-4; Athenagoras, Smeebede voor de christenen, 34.
7. Katechismus van de Katholieke Kerk, nr. 2358; vgl. Congregatie voor de Geloofsleer, brief over het pastoraat met betrekking tot homoseksuele personen, 1 oktober 1986, nr. 10.
8. Katechismus van de Katholieke Kerk, nr. 2359; vgl. Congregatie voor de Geloofsleer, Brief over het pastoraat met betrekking tot homoseksuele personen, 1 oktober 1986, nr. 12.
9. Katechismus van de Katholieke Kerk, nr. 2358
10. *Ibid.*, nr. 2396.
11. Vgl. Johannes Paulus II, encycliek *Evangelium vitae*, 25 maart 1995, nr. 71.
12. Vgl. *ibid.*, nr. 72.
13. Vgl. H. Thomas van Aquino, *Summa Theologiae*, I-II, q.95, a. 2.
14. Johannes Paulus II, encycliek *Evangelium vitae*, 25 maart 1995, nr. 90.
15. Vgl. Congregatie voor de Geloofsleer, instructie *Donum vitae*, 22 februari 1987, II. A.

16. Vgl. H. Thomas van Aquino, Summa Theologiae, I-II, q.63, a. 1, c.

17. Men moet niet vergeten dat het gevaar altijd bestaat “dat een wetgeving die van de homoseksualiteit een basis maakt om rechten te hebben, feitelijk een persoon kan aanmoedigen die homoseksuele neigingen heeft, om zijn homoseksualiteit te verklaren of zelfs een deelgenoot te zoeken met het doel te profiteren van de beschikkingen van de wet’ (Congregatie voor de Geloofsleer, Enkele overwegingen met betrekking tot het antwoord op de wetsvoorstellen over het niet discrimineren van homoseksuele personen, 24 juli 1992, n. 14).

18. Johannes Paulus II, encycliek Evangelium vitae, 25 maart 1995, nr. 73.

OVERZICHT INFORMATIEBLAD

Document beschikbaar op het site van België en Christenheid (www.bechrist.be), januari 2004.